

Etik ve Uyum Bülteni

**Usulsüzlük Önleme, İnceleme,
Ticari Uyuşmazlık ve Uyum
Hizmetleri**

Aylık Bülten
Nisan 2020
Sayı 1

KPMG Türkiye

kpmg.com.tr

Değerli müşterilerimiz ve iş ortaklarımız; geçtiğimiz ayda etik ve uyum alanlarında yaşanan gelişmeleri sizler için kamuya açık kaynaklardan derledik. Keyifli okumalar dileriz.

Etik ve Uyum ve AML ve ABC gündemi

COVID-19 pek çok sektörde işten çıkartmalara ve küçülmeye yol açmakta. Buna karşın, bir sektör krizi fırsata çevirerek büyüme göstermekte: Suç gelirlerinin aklanması: Bir FBI raporuna göre, organize suç grupları, pandeminin yarattığı kriz ortamından faydalanmak üzere "para kuryesi" şeklinde çalışan eleman sayılarını artırmakta. "Kuryeler", suç gelirlerini normal finansal aktiviteler gibi göstererek banka hesaplarına yatırmak için görev bazlı olarak kiralanıyorlar. Bazı durumlarda ise parayı yatıran kişiler suç geliri unsurundan haberdar bile olmuyorlar. Durumun kontrolü, bankaların etkin Know Your Customer (KYC) değerlendirmesi yapması ile ilişkili. [Detaylı bilgi için lütfen tıklayınız.](#)

Pakistan, binlerce ismi Terörist İzleme Listesi'nden çıkarttı: Liste, herhangi bir kamu açıklaması yapılmamakla birlikte son 18 ay içinde yarıya indirildi. Bu değişikliğin sebebi olarak, ülkelerin terörle mücadelenin finansmanı konusundaki politikalarını takip eden uluslararası bir kuruluş olan Mali Eylem Görev Gücü'nün (Financial Action Task Force) Haziran ayında gerçekleştirmesi beklenen değerlendirmesinden önce, öngörülen standartların yakalanması gösterildi. [Detaylı bilgi için lütfen tıklayınız.](#)

İtalyan petrol devi Eni S.p.A, ABD Sermaye Piyasası Kurulu (Securities Exchange Commission) tarafından Foreign Corrupt Practises Act'in (FCPA) ihlali sebebiyle 24.5 milyon USD cezaya çarptırıldı: Eni'nin yan kuruluşlarından biri devlet ile yaptığı sözleşmelerde "sanal" bir aracıya 215 milyon USD ödeme yaptı. SEC bu durumu FCPA'nın defter, kayıt ve muhasebe kontrolleri ile ilgili hükümlerinin ihlali olarak değerlendirdi. [Detaylı bilgi için lütfen tıklayınız.](#)

Rusya tarafından ABD'ye COVID-19 ile mücadelede destek amaçlı gönderilen sağlık ekipmanının ticari yasaklı bir firma tarafından üretildiği ortaya çıktı: Ekipmanı taşıyan kargo uçağı, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve ABD Başkanı Donald Trump'ın telefon görüşmesi üzerine 1 Nisan günü JFK Uluslararası Havaalanı'na iniş yaptı. Ural Instrument Engineering Plant (UPZ) tarafından üretilen "Aventa-M" solunum cihazlarının uçaktan indirilmesi, Rus devlet kanalı RBC tarafından yayınlandı ve kısa süre içinde ABD yetkililerinin de dikkatini çekti. UPZ, Concern Radio-Electronic Technologies (KRET) isimli firmanın iştiraki iken KRET ise bir devlet holdingi olan Rostec'e ait. KRET, Haziran 2014'ten beri ticari yasaklı konumda. [Detaylı bilgi için lütfen tıklayınız.](#)

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK), bankaların yurt dışı yerleşiklerle vadede TL alımı yönünde karar aldı: COVID-19 salgını ile birlikte küresel piyasalardaki dengesizlik ve riski artmış durumda. BDDK söz konusu risklerin yönetilmesi ve finansal istikrarın korunmasına yönelik olarak atılan adımların ve alınan tedbirlerin etkinliğini artırmak amacıyla bir değerlendirme yaptı. Değerlendirme ve kararlara ilişkin [Detaylı bilgi için lütfen tıklayınız.](#)

Suistimal haberleri

İskoç Midas Financial Solutions firmasının üst düzey yöneticisi, yasal olmayan yollarla kazanç elde etmekten 14 yıl hapse mahkûm edildi: Alistair Greig, yatırımcıları, kendi müşterileri ve danışmanları aracılığıyla bir yüksek faiz hesabına erişimi olduğu yönünde kandırdı. Greig, yatırımcıları getiri garantisi olan teminatlı mevduatlarda paralarının güvende olduğuna inandırdı ve bu yolla 13 milyon GBP elde etti. Kimisi tüm birimini kaybeden yatırımcıların bir kısmının zararının Finansal Hizmetler Tazminat Ödeneği (Financial Services Compensation Scheme) ile yapılandırılması gündemde. [Detaylar için lütfen tıklayınız.](#)

Almanya, Hollanda, İrlanda, İngiltere ve Nijerya'da bulunan banka hesaplarını içeren multi-milyon Euroluk bir suistimal incelemesi başlatıldı: Bir Alman firmasının on beş milyon EUR değerindeki maske siparişinin tedarik edilmemesi üzerine Alman polislerinin başlattığı soruşturma, Hollanda'da yer alan bir websitesinin, İrlanda'da yer alan üçüncü bir partinin, İngiltere ve Nijerya'da bulunan banka hesaplarının da denkleme girmesi ile oldukça karmaşık bir suistimali ortaya çıkardı. [Detaylar için lütfen tıklayınız.](#)

Chris Parris isimli kişi, varolmayan 3M maskelerini Amerikan devlet dairelerine satmaya çalışmakla suçlanıyor: Savaş Gazileri İşleri Başkanlığı'nı (Department of Veteran Affairs), aslında var olmayan 125 milyon maske ve benzeri korunma ekipmanını sipariş etmek üzere kandırmaya çalışan Parris, benzer girişimler ile yerel devlet dairelerini de dolandırmaya çalışmakla suçlanıyor. Teşebbüsün başarılı olması, sadece Savaş Gazileri İşleri Başkanlığı'nın 750 milyon USD kaybetmesine yol açacaktır. [Detaylı bilgi için lütfen tıklayınız.](#)

Kişisel verilerin korunması

Baker McKenzie, COVID-19 Veri Gizliliği ve Güvenliği Anketi'ni yayımladı: Halk sağlığının korunması ve kişisel mahremiyet arasında bir denge korunmasına dikkat çeken rapor, pandemi döneminde işverenlerin kişisel verilerin korunması konusunda kanun ve yönetmeliklerle uyum sağlamasını hedefliyor. Raporda, 39 ayrı ülkeye ilişkin bilgi bulunmaktadır. [Detaylar için lütfen tıklayınız.](#)

Birleşik Krallık COVID-19 mücadelesinde gizli kişisel verileri kullanıyor: Birleşik Krallık devletinin COVID-19 ile mücadelesi kapsamında anlaştığı teknoloji firmalarının gizli kişisel verileri işlediği ortaya çıktı. Palantir ve Faculty firmalarıyla iş yapacağını açıklayan devlet, yapılacak işin ve kullanılacak verinin içeriğine dair bir açıklama yapmamıştı. [Detaylar için lütfen tıklayınız.](#)

Kişisel Verileri Koruma Kurumu'ndan (KVKK) dikkat çağırısı: KVKK tarafından yapılan açıklamaya göre, uzaktan eğitim platformlarında, öğrencilerin ad ve soyadları gibi kişisel verileri ile ses ve görüntü gibi biyometrik veri kapsamında değerlendirilebilecek bazı özel nitelikli kişisel verilerinin işlendiği belirtildi. [Detaylar için lütfen tıklayınız.](#)

Okuma köşesi

Örtülü konuşma ve suistimal ilişkisi

Bret Hood, Fraud Magazine'in 35. sayısında yer alan "Walking Through The Side Door" makalesinde örtülü konuşmanın etik sınırları bulanıklaştırarak suistimali kolaylaştırdığını yazıyor.

Hood, örtülü konuşmanın, olumsuz olması muhtemel davranış ve düşünceleri daha az zararlı bir şekilde ifade etmenin neredeyse otomatik bir alternatifi olduğunu belirtiyor. Makaleye göre suistimalciler, örtülü konuşma yöntemlerini suç faaliyetlerini rasyonalize etmek için kullanırlarken suistimal inceleme profesyonelleri ise bunları organizasyonlar içindeki suistimalcileri tespit etmekte kullanabilirler.

Kayıtların değiştirilmesi durumunun "alternatif gerçekler" ve "yaratıcı muhasebe" gibi örtülü şekillerde ifade edilmesi, dinleyici üzerinden algısal bir operasyon olabilir. Bir durumdan rahatsız olduğumuzda, suçlu veya tuhaf hissettiğimizde veya en basitinden içinde bulunduğumuz grup tarafından kabul edilmiş normlara uyum sağlamayı istediğimizde bilinçli ya da bilinçsiz olarak yaşadığımız duygularla başa çıkmak için örtülü konuşabiliriz. Akademisyenler Albert Bandura ve Howard Stein'a göre, "örtülü konuşma ile hoş olmayan durumların yarattığı his yumuşatılabilir, zararlı davranışlar saygı değer gösterilebilir, sosyal olarak kabul edilemez şeyler kabul edilebilir gibi gösterilebilir."

Örtülü konuşma, suistimalin rasyonalize edilmesi sürecinde önemli bir yere sahip olabilir. Yanlış bir şey yaptığımızda beynimiz otomatik olarak durumu yumuşatmak ve etkileri azaltmak üzere işe koyulur. Örtülü konuşma "bir olayın görünürlüğünü ve ifade ettiği anlamı değiştirebilir—ve dolayısıyla insanların ilgili durumun ağırlığını ve ahlaki sonuçlarını tam anlamıyla kavramasını engelleyebilir." Beynin yapılmış veya yapılmakta olan bir şeyin etkisini otomatik ve bilinçsizce asgariye indirme dürtüsü, bir davranışın kendini-kandırma yöntemi ile rasyonalize edilmesinde kritik bir rol oynar. Bu davranış, yaşananları kişinin kendi çıkarı doğrultusunda görmek ve algılamak dürtüsüyle paraleldir.

Bunun yanında, insanların etik dışı davranışlarını fark edemedikleri ama sistematik bir şekilde etik dışı davranışlara yöneltilenleri "Koşullu Etiklik" durumu da dikkat çekicidir. Pek çok suistimalci, faaliyetlerine suç işlemek amacıyla başlamaz. Daha ziyade, suistimalciler kendilerini etik ikilemler yaşadıkları durumlar içinde sıkışmış bulurlar ve kendi ihtiyaçları, içinde buldukları durumun etik boyutlarını kavramalarını zorlaştırır. Suistimalciler bazen de örtülü konuşmayı kötü davranışları kabul edebilmek adına bilinçsiz bir şekilde ciddiyetten sıyrarak yaparlar.

Bu durum suistimal inceleme profesyonelleri ve organizasyonları için ne ifade ediyor?

Suistimalcilerin örtülü konuşma eğilimi suistimal inceleme profesyonelleri için önemli bir gösterge olabilir. Suistimalciler büyük oranla bilinçsizce örtülü konuşma yollarına başvururken dikkatli dinleyen suistimal inceleme profesyonelleri konunun veya detayların ne zaman ifadesi alınan kişi için rahatsızlık verici olmaya başladığını anlayabilir. Suistimal inceleme profesyonelleri örtülü konuşmayı ifade alırken veya duygu ve düşüncelerini saklamak amacıyla bir kişisel kontrol mekanizması olarak da kullanabilirler. İfadesi alınan kişilerde olduğu gibi örtülü konuşma, suistimal inceleme profesyonellerinin konuyla veya detaylarla ilgili sorun yaşadığına işaret edebilir. Kendinizi ne söylediğinizi dikkatlice dinlemek üzere eğitin—kendi konuşmalarınızda örtülü ifadelerle rastlayabilirsiniz. Bu durum yanlış veya etik dışı bir şey yaptığınızı göstermez fakat sizi suistimal inceleme sürecinde kendi içinizde oturtmadığınız düşünce veya fikirler konusunda daha bilinçli hale getirebilir.

Makalenin tamamı için: Hood, Bret. "Walking Through The Side Door." Fraud Magazine, 2020, pp. 47–53.

Küresel salgın: COVID - 19

COVID-19 ve iç denetim liderlerinin rolü

COVID-19 salgınının dünya üzerinde yıkıcı bir etkisi oldu. Bu salgın, sermaye piyasalarını, iş planlarını ve süreçlerini derinden etkiledi. Coğrafya veya endüstri ayrımı yapılmaksızın, kuruluşlar üzerindeki kısa ve uzun vadeli sonuçlarla ilgili pek çok cevaplanmamış soru bulunmaktadır. Virüsün, ekibinizi, iş arkadaşlarınızı, müşterilerinizi ve işletmenizi etkileyebileceği olası senaryoları bütüncül ve iş birlikçi bir şekilde değerlendirmenizi öneririz.

İç denetim liderlerinin denetim planı uygulamalarına, işin nasıl yapılacağına ve ekip yönetimine ilişkin kısa ve uzun vadede dikkate alması gereken hususlar neler olabilir?

İçinden geçtiğimiz bu süreç kişisel disiplinin sağlanması için doğru bir zamandır ve iç denetim liderleri bir örnek oluşturabilir. Denetim ekipleriyle açık ve tutarlı bir şekilde iletişimi sürdürmek, kendilerini ve ailelerini korumak için gereken önlemleri hatırlatmak önemlidir.

İç Denetim liderlerinin işletmelerdeki anahtar liderlere ulaşarak kendi ekibinin desteğini onlara sunmaları önemlidir. Örneğin, kurumunuz tesislerindeki kritik operasyonları başka bir lokasyona kaydırıyor, ya da tedarik zincirinde bazı fazlalıklar oluşturuyor olabilir. Bu tip operasyonel değişikliklerde göz önünde bulundurulması gereken ekstra risk faktörleri olabilir. Karşılaşılan zorluklar neticesinde organizasyonda yapılan değişiklikler, risk yönetimi sürecini iyileştirmek ve geliştirmek ve bu sayede organizasyonu daha iyi koruyabilmek için fırsatlar yaratır.

Uzaktan çalışan personelin, amacınızla tekrar bir bağ kurmasını sağlayarak bakış açılarını yeniden "kalibre etmek" önemli olacaktır. Bir ekibin yan yana birlikte çalışmaması garip bir duygu yaratır. Eğer belirli yerlerdeki ekip üyelerinin evden çalışması kararı alınmış ise, bu ekip üyeleri gerekli teknolojik kaynaklara ve bu olağan dışı zamanlarda nasıl davranması gerektiğine dair bazı yönlendirici prensiplere ihtiyaç duyarlar. Ekibinizin işletim modelinin nasıl çalıştığını ve görevlerinizi tamamlamak için hangi değişikliklerin gerekli olacağını göz önünde bulundurmanız gerekir.

Yazının tamamını okumak için lütfen [tıklayınız](#).

COVID-19 kriz yönetimi yaklaşımı

Salgının neden olduğu belirsizliğin hakim olduğu bu dönemde kuruluşların; bu tehdidin çalışanlar, müşteriler ve iş ortakları için olası etkilerini anlamaları ve hızlı bir şekilde aksiyon almaları çok önemli.

COVID-19 salgınının kuruluşlara etkileri

Salgına global çapta bakıldığında birçok kuruluşun çeşitli tedbirler aldığı görülüyor. Kuruluşlar elbette ilk olarak çalışan sağlığını güvence altına almak adına harekete geçiyorlar. İkinci olarak ise kuruluş içi finansal planlamalar ve iş ortakları ile sürdürülecek aktiviteler yeniden gözden geçiriliyor.

Bu önlemler doğrultusunda üretimin yavaşlaması/durdurulması, seyahatlerin sınırlanması/yasaklanması, çevresel kontrollerin güçlendirilmesi gibi durumlarla karşılaşmaktayız. Tüm bu önlemlerin haricinde kuruluşlar bu olayı kriz yönetimi konusunda bir sınav olarak görmeliler.

Bu krizle baş etme çabası aynı zamanda şirketlerin diğer kriz durumlarında nasıl davranacaklarını da bir ölçüde yansıtıyor. O nedenle virüse karşı kuruluşların mevcut iş sürekliliği ve kriz yönetimi planlarının değerlendirmeleri ve buldukları sektöre özel yaklaşımlar oluşturmaları önem arz ediyor.

Kriz yönetimi yaklaşımı

Etkin bir İş Sürekliliği Yönetimi çerçevesi aynı zamanda güncel ve detaylı bir Kriz Yönetimi yaklaşımı da içermelidir. Bu yaklaşım, sektörünüz ve kuruluşunuz için spesifik olarak belirlenecek tehdit senaryolarını ve bunlara karşı hazırlık, müdahale ve değerlendirme adımlarını bünyesinde barındırmalıdır. Yaşanmakta olan salgın durumu karşısında Kriz Yönetimi Çerçevesi'nde yer alan değerlendirme alanlarına odaklanılması önerilmektedir.

Yazının tamamını okumak için lütfen [tıklayınız](#).

Etik öneriler

Film Önerisi: Enron: The Smartest Guys in the Room

Film, tarihin en büyük şirket skandallarından birinin trajik öyküsünü anlatmaktadır. Fortune dergisi gazetecileri Bethany McLean ve Peter Elkind'in 'The Smartest Guys in the Room' adlı kitabından yola çıkan belgesel film, bir yandan işin iç yüzünü bilen tanıkların anlatılarına yer verirken, görsel ve işitsel kanıtlar yoluyla Enron yöneticilerinin kişisel lükslerini ve 'şirket felsefesi' maskesi altında gizlenen ahlaki yozlaşmasını da açığa çıkarıyor.

Biliyor muydunuz? İç denetim zayıflıkları, toplam suistimal vakalarının neredeyse yarısının kaynağıdır.

İletişim:

İdil Gürdil

Danışmanlık Hizmetleri,
Risk Danışmanlığı Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
igurdil@kpmg.com

Oytun Önder

Danışmanlık Hizmetleri,
Usulsüzlük Önleme, İnceleme, Ticari
Uyuşmazlık ve Uyum Danışmanlığı,
Şirket Ortağı
oonder@kpmg.com

Sinan Çamlık

Usulsüzlük Önleme, İnceleme, Ticari
Uyuşmazlık ve Uyum Danışmanlığı,
Direktör
scamlık@kpmg.com

Lara Yılmaz

Usulsüzlük Önleme, İnceleme, Ticari
Uyuşmazlık ve Uyum Danışmanlığı
Müdür
larayilmaz@kpmg.com

Detaylı bilgi için:

KPMG Türkiye
Clients & Markets
tr-fmmarkets@kpmg.com

İstanbul

İş Kuleleri Kule 3 Kat 1-9
34330 Levent İstanbul
T : +90 212 316 6000

Ankara

The Paragon İş Merkezi Kızılırmak Mah.
Ufuk Üniversitesi Cad. 1445 Sok. No:2
Kat:13 Çukurambar 06550 Ankara
T: +90 312 491 7231

İzmir

Heris Tower, Akdeniz Mah. Şehit Fethi Bey
Cad. No:55 Kat:21 Alsancak 35210 İzmir
T: +90 232 464 2045

kpmg.com.tr

kpmgvergi.com

Bu dokümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dokümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative bir İsviçre kuruluşudur. KPMG bağımsız şirketler ağıının üye firmaları KPMG International Cooperative'e bağlıdır. KPMG International Cooperative müşterilerine herhangi bir hizmet sunmamaktadır. Hiç bir üye firmanın KPMG International Cooperative'e veya bir başka üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı yada bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur.

© 2020 KPMG Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir.
KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Türkiye'de basılmıştır.